

**Wymagania edukacyjne z historii w klasie 7 Szkoły Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Bytniu
rok szkolny 2026/2027**

Zagadnienie	Odniesienia do podstawy programowej	Wymagania na poszczególne oceny				
		Dopuszczająca	Dostateczna	Dobra	Bardzo dobra	Celująca
I. Europa po kongresie wiedeńskim	-omawia decyzje kongresu wiedeńskiego w odniesieniu do Europy, w tym do ziem polskich (XIX.1.); - charakteryzuje najważniejsze przejawy rewolucji przemysłowej (wynalazki i ich zastosowania, obszary uprzemysłowienia, zmiany struktur społecznych i warunków życia) (XIX.2).	- wymienia najważniejsze decyzje kongresu wiedeńskiego, - wskazuje na mapie podstawowe zmiany terytorialne, - wymienia wybrane wynalazki rewolucji przemysłowej, -wskazuje obszary objęte rewolucją przemysłową.	- opisuje podstawowe decyzje kongresu wiedeńskiego, - przedstawia zmiany dotyczące ziem polskich, - wyjaśnia zastosowanie wybranych wynalazków, - opisuje zmiany warunków życia związane z uprzemysłowieniem.	- charakteryzuje znaczenie kongresu wiedeńskiego, - porównuje sytuację Europy przed kongresem i po nim, - wyjaśnia związki między rozwojem przemysłu a zmianami społecznymi, -wskazuje skutki rewolucji przemysłowej.	– ocenia zasady, w oparciu o które stworzono ład wiedeński, - łączy przemiany techniczne, gospodarcze i społeczne w ciągi przyczynowo-skutkowe.	- analizuje znaczenie decyzji kongresu wiedeńskiego dla późniejszych wydarzeń, - ocenia wpływ rewolucji przemysłowej na społeczeństwo i warunki życia.
II. Ziemie polskie 1815–1848	- charakteryzuje okres konstytucyjny Królestwa Polskiego – ustrój, osiągnięcia w gospodarce, kulturze i edukacji (XX.1);	- wymienia podstawowe elementy ustroju Królestwa Polskiego, - wskazuje osiągnięcia	- opisuje osiągnięcia gospodarcze, kulturalne i edukacyjne w Królestwie Polskim, - przedstawia przyczyny i skutki	- charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego, - rozróżnia pośrednie i bezpośrednie przyczyny wybuchu	- ocenia funkcjonowanie Królestwa Polskiego w okresie konstytucyjnym,	- formułuje i argumentuje własne oceny dotyczące powstania listopadowego i Wielkiej Emigracji.

	- przedstawia przyczyny wybuchu powstania listopadowego, charakter zmagania i następstwa powstania (XX.2); - omawia położenie Polaków w zaborach pruskim i austriackim, na obszarze ziem zabranych oraz w Rzeczypospolitej Krakowskiej (XX.3); - charakteryzuje znaczenie Wielkiej Emigracji (XX.4).	gospodarcze i kulturalne w Królestwie Polskim, - wymienia przyczyny powstania listopadowego, - wskazuje tereny znajdujące się pod poszczególnymi zaborami.	powstania listopadowego, - opisuje sytuację Polaków w poszczególnych zaborach, - wyjaśnia pojęcie Wielkiej Emigracji.	powstania listopadowego, - opisuje znaczenie Wielkiej Emigracji dla życia politycznego i kulturalnego.	- porównuje sytuację Polaków w różnych zaborach, - analizuje przyczyny wybuchu i klęski powstania listopadowego, - ocenia znaczenie Wielkiej Emigracji.	
III. Powstanie styczniowe	- omawia pośrednie i bezpośrednie przyczyny powstania (XXI.1); - dokonuje charakterystyki działań powstańczych, z uwzględnieniem, jeśli to możliwe, przebiegu powstania w swoim regionie (XXI.2); - porównuje uwłaszczenie	- wymienia przyczyny powstania styczniowego, - wskazuje obszary objęte powstaniem, - wymienia formy działań powstańczych i represji.	- wyjaśnia pośrednie i bezpośrednie przyczyny powstania, - opisuje charakter działań powstańczych, - przedstawia przebieg powstania, - opisuje uwłaszczenie chłopów w poszczególnych zaborach,	- rozróżnia pośrednie i bezpośrednie przyczyny wybuchu powstania, - charakteryzuje działania powstańcze, - porównuje uwłaszczenie chłopów w zaborze rosyjskim i pozostałych zaborach,	- ocenia możliwości powodzenia walk powstańczych, - wyciąga wnioski z porównania sytuacji chłopów w poszczególnych zaborach, - analizuje znaczenie represji popowstaniowych.	– ocenia postawy dyktatorów powstania styczniowego.

	chłopów w zaborze rosyjskim z uwłaszczeniem w pozostałych zaborach (XXI.3); - charakteryzuje formy represji powstaniowych (XXI.4).		- charakteryzuje represje powstaniowe.	- wyjaśnia wpływ represji na społeczeństwo polskie,		
IV. Europa i świat w II poł. XIX i na początku XX w.	- opisuje procesy zjednoczeniowe Włoch i Niemiec (XXII.1); - prezentuje przyczyny i skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych (XXII.2); - wyjaśnia przyczyny, zasięg i następstwa ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX w. (XXII.3); - wymienia nowe idee polityczne i zjawiska kulturowe, w tym początki kultury masowej i przemiany obyczajowe (XXII.4).	- wymienia etapy zjednoczenia Włoch i Niemiec, - wskazuje główne postacie związane z procesem zjednoczeniowym, - wymienia przyczyny wojny secesyjnej i ekspansji kolonialnej, - wymienia nowe idee polityczne i przykłady przemian kulturowych.	- opisuje proces zjednoczenia Włoch i Niemiec, - opisuje krótko postaci związane ze zjednoczeniem Włoch i Niemiec, - przedstawia przyczyny i skutki wojny secesyjnej, - wyjaśnia przyczyny i zasięg ekspansji kolonialnej, - charakteryzuje nowe idee polityczne i przemiany obyczajowe.	- porównuje procesy zjednoczeniowe Włoch i Niemiec. - wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe dotyczące wojny secesyjnej, - rozróżnia gospodarcze, polityczne i społeczne przyczyny ekspansji kolonialnej oraz wyjaśnia ich wpływ na politykę mocarstw europejskich, - porównuje jej następstwa dla Europejczyków i ludności	- ocenia znaczenie zjednoczenia Włoch i Niemiec dla układu sił w Europie. - analizuje przyczyny i następstwa wojny secesyjnej, - ocenia skutki kolonializmu, - analizuje związki między nowymi ideami a przemianami społecznymi.	- ocenia znaczenie zniesienia niewolnictwa w Stanach Zjednoczonych, - ocenia metody stosowane przez Ottona Bismarcka i Giuseppe Garibaldiego w procesie jednoczenia swoich państw, - ocenia politykę mocarstw kolonialnych wobec podbitych ludów i państw, - ocenia znaczenie rozpowszechnienia nowych środków transportu.

				kolonizowanych obszarów.		
V. Ziemie polskie pod zaborami w II poł. XIX i na początku XX w.	- omawia politykę zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej – rusyfikacja, germanizacja, autonomia galicyjska (XXIII.1); - opisuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców (trójlojalizm, praca organiczna, ruch spółdzielczy) (XXIII.2); - opisuje formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków (XXIII.3); - omawia główne założenia nowoczesnych ruchów politycznych (socjalizm, ruch ludowy, ruch narodowy) (XXIII.4);	- definiuje pojęcia: rusyfikacja, germanizacja, autonomia galicyjska, - wymienia przykłady postaw społeczeństwa polskiego wobec zaborców, - wymienia główne ruchy polityczne i przyczyny rewolucji 1905–1907.	- opisuje politykę rusyfikacji i germanizacji, - wyjaśnia znaczenie autonomii galicyjskiej, - charakteryzuje trójlojalizm, pracę organiczną i ruch spółdzielczy, - przedstawia założenia socjalizmu, ruchu ludowego i narodowego.	- porównuje politykę zaborców wobec Polaków, - rozróżnia formy działalności społeczeństwa polskiego, - porównuje programy głównych ruchów politycznych, - analizuje społeczne i narodowe aspekty rewolucji 1905–1907.	- ocenia skuteczność polityki zaborców, - analizuje znaczenie pracy organicznej i innych form działalności społecznej, - wyciąga wnioski dotyczące znaczenia rewolucji 1905–1907.	- ocenia politykę zaborców wobec Polaków w II poł. XIX w., - ocenia postawy Polaków wobec rusyfikacji i germanizacji, - ocenia znaczenie autonomii galicyjskiej dla rozwoju polskiego życia narodowego, - analizuje przemiany społeczne i polityczne na ziemiach polskich, - krytycznie porównuje programy ruchów politycznych.

	- wyjaśnia społeczne i narodowe aspekty rewolucji w latach 1905–1907 (XXIII.5).					
VI. I wojna światowa	- wymienia główne przyczyny wojny (XXIV.1); - omawia specyfikę działań wojennych: wojna pozycyjna, manewrowa, działania powietrzne i morskie (XXIV.2); - charakteryzuje postęp techniczny w okresie I wojny światowej (XXIV.3); - opisuje rewolucje i wojnę domową w Rosji (XXIV.4).	- wymienia główne przyczyny wybuchu I wojny światowej, - wskazuje główne państwa uczestniczące w konflikcie, - rozróżnia wojnę pozycyjną i manewrową, - wymienia rodzaje działań wojennych i nowe rodzaje broni, - wymienia rewolucje rosyjskie.	- wyjaśnia przyczyny wojny, - opisuje wojnę pozycyjną i manewrową, - charakteryzuje działania powietrzne i morskie prowadzone podczas I wojny światowej, - opisuje postęp techniczny w okresie I wojny światowej, - przedstawia przebieg rewolucji i wojny domowej w Rosji.	- rozróżnia pośrednie i bezpośrednie przyczyny wybuchu wojny, - porównuje wojnę pozycyjną i manewrową, - wyjaśnia wpływ postępu technicznego na sposób prowadzenia wojny, - łączy sytuację wewnątrz Rosji z wybuchem rewolucji.	- ocenia wpływ nowych technologii na charakter konfliktu, - analizuje znaczenie rewolucji rosyjskich dla dalszego przebiegu wojny i sytuacji Europy.	- interpretuje I wojnę światową jako przełom polityczny, społeczny i technologiczny, - porównuje taktykę prowadzenia działań na froncie wschodnim i zachodnim.
VII. Sprawa polska w czasie I wojny światowej	- charakteryzuje stosunek mocarstw do sprawy polskiej w przededniu i podczas wojny (XXV.1); - ocenia polski wysiłek zbrojny i dyplomatyczny podczas I wojny światowej (XXV.2).	- wskazuje przykłady polskiego wysiłku zbrojnego i dyplomatycznego podczas I wojny światowej.	- opisuje stosunek mocarstw do sprawy polskiej, - przedstawia zmiany stanowiska państw wobec Polski, - charakteryzuje polski wysiłek zbrojny i dyplomatyczny.	- porównuje stanowiska poszczególnych mocarstw, - wyjaśnia przyczyny zmian ich polityki, - analizuje znaczenie polskiego wysiłku zbrojnego i dyplomatycznego.	- ocenia działania mocarstw wobec sprawy polskiej, - ocenia wkład Legionów Polskich w odzyskanie niepodległości przez Polaków.	- analizuje sprawę polską jako element polityki międzynarodowej, - ocenia działania różnych środowisk politycznych i wojskowych w sprawę polską.

VIII. Europa i świat po I wojnie światowej	- opisuje kulturowe i cywilizacyjne następstwa wojny (XXVI.1); - charakteryzuje postanowienia konferencji paryskiej, ocenia funkcjonowanie ładu wersalskiego (XXVI.2); - charakteryzuje oblicza totalitaryzmu (niemieckiego narodowego socjalizmu i systemu sowieckiego) (XXVI.3).	- wymienia kulturowe i cywilizacyjne następstwa wojny, - wymienia podstawowe postanowienia konferencji paryskiej, - wskazuje cechy totalitaryzmu niemieckiego i sowieckiego.	- opisuje następstwa wojny, - charakteryzuje postanowienia konferencji paryskiej, - wyjaśnia pojęcie ładu wersalskiego, - opisuje podstawowe cechy obu systemów totalitarnych.	- wyjaśnia związki między wojną a przemianami kulturowymi, - charakteryzuje funkcjonowanie ładu wersalskiego, - porównuje narodowy socjalizm i system sowiecki.	- ocenia funkcjonowanie ładu wersalskiego, - analizuje przyczyny jego słabości, - wyjaśnia warunki sprzyjające rozwojowi totalitaryzmu.	- analizuje zależności między następstwami wojny a rozwojem totalitaryzmów, - weryfikuje podobieństwa i różnice między systemami totalitarnymi.
IX. Odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej	- omawia formowanie się centralnego ośrodka władzy państwowej (XXVII.1); - przedstawia proces kształtowania się granic (decyzje wersalskie, powstanie wielkopolskie, powstania śląskie, plebiscyty) (XXVII.2);	- wymienia główne ośrodki władzy po wojnie, - wymienia wydarzenia związane z kształtowaniem granic, - wskazuje znaczenie powstania wielkopolskiego, powstań śląskich i	- opisuje formowanie centralnego ośrodka władzy, - przedstawia proces kształtowania granic, - charakteryzuje znaczenie powstań i plebiscytów, - opisuje przebieg i skutki wojny polsko-bolszewickiej.	- porządkuje wydarzenia związane z odzyskaniem niepodległości, - porównuje sposoby kształtowania granic, - wyjaśnia znaczenie poszczególnych powstań i plebiscytów,	- analizuje proces odbudowy państwa polskiego, - ocenia znaczenie poszczególnych wydarzeń dla kształtowania granic, - analizuje przyczyny i skutki wojny polsko-bolszewickiej.	- interpretuje proces odrodzenia Polski jako proces polityczny, militarny i dyplomatyczny. - ocenia znaczenie różnych czynników dla kształtu granic II RP, - formułuje wnioski dotyczące trudności odbudowy państwa.

	- opisuje wojnę polsko-bolszewicką i jej skutki (XXVII.3).	plebiscytów dla kształtu granic, - wymienia podstawowe informacje o wojnie polsko-bolszewickiej.		- łączy wojnę polsko-bolszewicką z sytuacją Polski.		
X. II Rzeczpospolita 1921–1939	- charakteryzuje skalę i skutki wojennych zniszczeń oraz dziedzictwa zaborowego (XXVIII.1); - charakteryzuje ustrój polityczny Polski na podstawie konstytucji marcowej z 1921 r. (XXVIII.2); - omawia kryzys demokracji parlamentarnej w Polsce – przyczyny i skutki przewrotu majowego (XXVIII.3); - opisuje polski autorytaryzm (XXVIII.4); - przedstawia główne kierunki polityki zagranicznej	- wymienia skutki zniszczeń wojennych, - wymienia podstawowe zasady konstytucji marcowej, - definiuje pojęcia: demokracja parlamentarna, przewrót majowy, autorytaryzm, - wymienia główne kierunki polityki zagranicznej II RP.	- opisuje skutki wojny i dziedzictwa zaborowego, - charakteryzuje ustrój wynikający z konstytucji marcowej, - przedstawia przyczyny i skutki przewrotu majowego, - opisuje polski autorytaryzm, - charakteryzuje politykę zagraniczną II RP.	- wyjaśnia wpływ dziedzictwa zaborowego na funkcjonowanie państwa, - analizuje kryzys demokracji parlamentarnej, - łączy przyczyny przewrotu majowego z jego skutkami, - porównuje demokrację parlamentarną i autorytaryzm.	- ocenia funkcjonowanie systemu parlamentarnego, - analizuje przyczyny kryzysu demokracji i przewrotu majowego. - ocenia charakter polskiego autorytaryzmu, - analizuje uwarunkowania polityki zagranicznej II RP.	- ocenia ustrój polityczny II RP, - ocenia politykę zagraniczną Polski w kontekście sytuacji europejskiej.

	II Rzeczypospolitej (XXVIII.5).					
XI. Społeczeństwo i gospodarka II Rzeczypospolitej	- charakteryzuje społeczną, narodowościową i wyznaniową strukturę państwa polskiego (XXIX.1); - ocenia życie społeczno-gospodarcze II Rzeczypospolitej, uwzględniając kryzysy i osiągnięcia (XXIX.2); - wymienia najważniejsze osiągnięcia kulturalne i naukowe Polski w okresie międzywojennym (XXIX.3).	- wymienia grupy społeczne i narodowości zamieszkujące II RP, - wskazuje wybrane wyznania, - wymienia przykłady kryzysów gospodarczych oraz osiągnięć naukowych i kulturalnych.	- charakteryzuje strukturę społeczną, narodowościową i wyznaniową, - opisuje problemy gospodarcze w II RP, - przedstawia najważniejsze osiągnięcia naukowe i kulturalne.	- analizuje zróżnicowanie społeczne, narodowościowe i wyznaniowe, - wyjaśnia wpływ kryzysów gospodarczych na społeczeństwo, - porównuje problemy i osiągnięcia gospodarcze, - charakteryzuje znaczenie wybranych osiągnięć nauki i kultury.	- ocenia życie społeczno-gospodarcze II RP, uwzględniając kryzysy i osiągnięcia, - analizuje problemy wynikające ze zróżnicowania społeczeństwa.	- interpretuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną II RP.
XII. Droga do wojny	- opisuje politykę hitlerowskich Niemiec służącą rozbijaniu systemu wersalskiego w Europie (XXX.1); - charakteryzuje politykę ustępstw Zachodu wobec	- wymienia działania Hitlera zmierzające do rozbicia systemu wersalskiego, - definiuje pojęcie polityki ustępstw, - wskazuje strony paktu Ribbentrop-Mołotow,	- opisuje politykę Niemiec wobec systemu wersalskiego, - wyjaśnia założenia polityki ustępstw, - przedstawia konsekwencje paktu Ribbentrop-Mołotow,	- analizuje kolejne działania Hitlera służące rozbiciu systemu wersalskiego, - wyjaśnia przyczyny polityki ustępstw,	- ocenia skuteczność polityki ustępstw, - analizuje przyczyny załamania ładu wersalskiego, - ocenia znaczenie paktu Ribbentrop-	- analizuje drogę Europy do II wojny światowej, - formułuje wnioski dotyczące odpowiedzialności państw za pogorszenie sytuacji międzynarodowej.

	Niemiec Hitlera (XXX.2); - wymienia konsekwencje paktu Ribbentrop-Mołotow (XXX.3).	- wymienia jego podstawowe konsekwencje.	- wyjaśnia wpływ działań Niemiec na sytuację w Europie.	- wyjaśnia znaczenie paktu dla Polski i Europy.	Mołotow dla wybuchu wojny, - łączy politykę Niemiec, ZSRR i państw zachodnich w spójny ciąg przyczynowo-skutkowy.	
--	---	--	---	---	--	--

**Dostosowanie wymagań edukacyjnych do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
(w szczególności z autyzmem, niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, dysleksją)**

Rozpoznawanie poziomu i postępów ucznia w opanowaniu wymagań edukacyjnych odbywać się będzie poprzez:

- wykorzystanie map, ilustracji, schematów, osi czasu i innych pomocy wizualnych,
- możliwość wyjaśniania trudniejszych pojęć poprzez odniesienie do konkretnych przykładów (bazowanie na doświadczeniu ucznia),
- uproszczenie kart pracy z bardziej przejrzystym układem graficznym, z wyraźnie zaznaczonymi poleceniami i przestrzeniami do uzupełnienia, rozwiązaniem przykładem określonego zadania,
- wykorzystywanie testów wyboru lub z uzupełnianiem, które nie wymagają rozbudowanych odpowiedzi pisemnych,
- rozbijanie zadań na mniejsze, bardziej przystępne etapy,
- zapewnienie uczniowi pomocy w analizie tekstów źródłowych, np. poprzez wspólne czytanie, podkreślanie kluczowych informacji, wyjaśnianie trudnych pojęć,
- udzielanie prostych, konkretnych i jednoznacznych instrukcji.

Formy i metody pracy na lekcji:

- wprowadzenie stałych elementów na początku i na końcu lekcji (np. powtórzenie najważniejszych punktów),
- wykorzystanie metod aktywizujących, takich jak gry edukacyjne, narzędzia TIK,
- stosowanie pracy w parach lub małych grupach, gdzie uczeń może skonsultować swoje wątpliwości z rówieśnikami.

Olga Kaczmarek